

JEUGDHULP IN CORONATIJD

IN GESPREK MET OUDERS OVER DIENSTVERLENING VOOR JEUGDHULP VANUIT DE GEMEENTE MAASTRICHT

Inleiding

De gemeente Maastricht haalt sinds december 2017 cliëntervaringen op van ouders en jongeren die gebruik maken van de gemeentelijke dienstverlening Jeugd (voor jeugdhulp) ter verbetering van de dienstverlening Jeugd. Aanvullend op doorlopend evaluatieonderzoek gaat de gemeente ook in gesprek met klanten van Jeugd rondom actuele thema's. In het afgelopen jaar is de invloed van het coronavirus op de dienstverlening van Jeugd interessant. Het aanvankelijke idee was om hier zowel met ouders als je jeugd over te praten. Uiteindelijk is het niet gelukt om jongeren te bevragen. Wel zijn er 13 ouders bevroegd over hun ervaringen met dienstverlening Jeugd. Het bleek ook een lastige opgave om ouders bereid te vinden om deel te nemen aan het onderzoek. Op diverse manieren is getracht om ouders bereid te vinden tot deelname. Per mail zijn ouders benaderd die eerder hadden aangegeven dat ze benaderd mochten worden. Maar toen dat te weinig opleverde, zijn er nog ouders aangedragen via consultants. De vraag is wel in hoeverre de bereikte groep ouders representatief is voor de populatie die aanklopt bij Team Jeugdzorg. De interviews hebben plaatsgevonden in de periode november '20 - maart '21.

In het onderzoek is gevraagd naar:

- Wat is er veranderd in de dienstverlening Jeugd?
- Wat is er positief en negatief aan deze veranderingen?
- Wat deden deze veranderingen voor hun gevoel van eigen kracht en eigen regie?

Het doel van dit kwalitatieve onderzoek is om te leren van de coronatijd.

INHOUDSOPGAVE

[Inleiding](#)

[Ander onderzoek](#)

[Associatie dienstverlening](#)

[Hulp vanuit Team Jeugdzorg](#)

[Veranderingen door corona](#)

[Dienstverlening Team Jeugdzorg](#)

[Beleving veranderingen](#)

[Veranderingen andere organisaties](#)

[Eigen kracht en eigen regie](#)

[Tips](#)

[Conclusies](#)

Ander onderzoek

In 2020 is er nog meer onderzoek gedaan naar de gevolgen van de coronacrisis op de (jeugd)hulp en de jeugd zelf. Zo blijkt uit onderzoek van I&O Research uit november 2020 dat een kwart van de cliënten in het sociaal domein negatieve gevolgen ervaart door de coronacrisis. Ruim 60% zegt weinig verschil gemerkt te hebben. De tekorten bij de gemeenten lijken door de coronacrisis alleen maar te zijn toegenomen. Ruim de helft van de ondervraagde gemeenteambtenaren ziet negatieve effecten voor de cliënten.

In december 2020 vond een online college plaats over kwetsbare jongeren in coronatijd. Daaruit blijkt dat professionals die met jongeren werken (op school en in de hulpverlening) zich vooral zorgen maken over het wegvallen van de dagstructuur (76%), sociaal isolement (71%), psychische klachten (67%), veiligheid en thuissituatie (61%) en dat jongeren uit beeld raken (54%). Andere zorgen die zijn genoemd: toekomstperspectief ontbreekt (35%), jongeren minder bereikbaar (24%), zorgmijder (23%) en financiële problemen (16%). De oplossingen die professionals hebben gevonden om jongeren te begeleiden in coronatijd zijn met name beeldbellen (76%) en appen (62%). Verder is ook vrij vaak genoemd wandelen op 1,5 meter afstand (37%) en meer contactmomenten om vinger aan de pols te houden (39%). Tijdens het online college is aan de deelnemers gevraagd over welke effecten zij zich op lange termijn zorgen maken. Tweederde noemt dan eenzaamheid en isolement en 60% psychische problemen zoals depressie. De helft noemt ook het oplopen van achterstand en dus de ontwikkeling van jongeren die stagneert.

Uiteraard is het interessant of we dit soort geluiden zien terugkomen in het kwalitatieve onderzoek dat in de periode november '20 - maart '21 is uitgevoerd onder ouders die begeleid worden door een consultant Jeugd vanuit de gemeente Maastricht vanwege problematiek van een kind.

Er zijn ook tijden geweest dat ik niet meer wist wie mijn consulent was omdat het iedere keer switchte.

Ik kreeg een fijn gevoel bij haar. Dat is met geen pen te

Veel van de associaties van ouders zijn positief, zoals blijkt uit bovenstaande woordwolk. Zoals een ouder die aangeeft dat de gemeente een hele actieve rol heeft gehad om ervoor te zorgen dat er snel passende hulp kwam. Of een consulent die graag wilt dat er geen eilandjes zijn, maar dat alle partijen op de hoogte zijn van wat er binnen een gezin gebeurt. Maar er zijn ook kritische geluiden gegeven. Soms is het voor ouders onduidelijk wat de rol van de gemeente is. En er is een aantal ouders die meerdere

consulenten hebben gehad en veel verschil hebben ervaren in de werkwijzen van deze consulenten. De ene persoon is meer betrokken of pro-actiever dan de ander. Eén ouder geeft aan dat het duidelijk merkbaar is wanneer iemand zelf hulpverlener is geweest of de taak meer administratief/ambtelijk uitvoert. Eén andere ouder geeft aan dat ze een andere consulent kreeg toen ze een klacht had ingediend tegen de eerdere consulent. En een ouder geeft aan dat ze zich vooral niet serieus genomen voelde en door de consulent. Ze belde de consulent drie keer per dag en hoorde alleen maar 'ik bel je terug'. Ze heeft nu een andere consulent waardoor ze zich goed gehoord voelt.

Mijn kind werd voorgesteld als een monster van 5 jaar door de consulent en hij is alleen maar een kind van 5

Hulp vanuit Team Jeugdzorg

De problemen waarvoor ouders aankloppen bij dienstverlening Jeugd zijn heel wisselend, zowel qua aard van de problematiek maar ook qua zwaarte. Het varieert van kinderen met ADHD, autisme (in verschillende vormen), borderline, schizofrenie, psychose-achtige klachten, hoogbegaafdheid, hechtingsproblematiek, problematische gezinssituaties, niet-aangeboren hersenletsel, psycho-motorische problematiek, zelfmutilatie, suïcidale gedachten en sociale ontwikkelingsstoornis. Voor sommige kinderen geldt dat ze meerdere combinaties van problemen hebben. En sommige ouders hebben meerdere kinderen met problematiek.

De rol van Team Jeugdzorg is vaak geschikte hulp zoeken, hulp aanvragen en opstarten voor jeugdigen, betrokkenheid vanwege het subsidiëren van hulp, de hulpvraag helder krijgen en een rol spelen in het stellen van korte- en langetermijndoelen.

Ouders zijn vanuit Team Jeugdzorg doorverwezen naar allerlei verschillende instanties, scholen voor speciaal onderwijs of speciale kinderdagverblijven. Veel van de veranderingen die ouders opmerken in de coronatijd hebben dan ook niet alleen

betrekking op de dienstverlening vanuit de gemeente, maar ook op andere instellingen. In deze factsheet is hierin een onderscheid gemaakt.

Veranderingen door corona

Aan de ouders is gevraagd wat de impact van corona is op (de problematiek van) de kinderen. Daar is heel wisselend op geantwoord. Uiteraard is het heel afhankelijk van de problematiek én de leeftijd van de kinderen. Over de wat oudere kinderen wordt vaker zorg uitgesproken door ouders. Zo vertelt een ouder van een dochter van bijna 18 met autisme dat het 'killing' was doordat continue onduidelijk was wat er ging gebeuren. Een andere ouder benoemt dat haar twee dochters met autisme het thuisonderwijs 'fantastisch' vinden. Maar voor de ouders is het thuisonderwijs een enorme belasting en bovendien hebben beide dochters een leerachterstand opgelopen. Voor sommige kinderen met autisme of ADHD blijkt de rust en regelmaat van thuis juist gunstig uit te pakken, maar dat zijn veelal de jongere kinderen. Ook zijn er ouders die daardoor zelf meer rust ervaren. Sommige ouders moeten wel puzzelen hoe ze zelf het thuisonderwijs aanpakken. Maar er zijn ook kinderen die school missen, of de connectie met school kwijt raken waardoor naar een andere vorm van onderwijs gezocht moet worden. Sommigen hebben daardoor ook een leerachterstand opgelopen. Bij een meisje van 16 jaar met

*Normaal had ze schooldruk, maar dat voelen ze niet als ze op dat scherm zitten te kijken
blijkbaar*

psychiatrische problematiek is haar problematiek verergerd, waardoor het op school mis ging tijdens de coronaperiode. Het meisje kan nu gebruik maken van Teach: een instelling waar kinderen drie uur per dag 1-op-1 les krijgen en waarbij psychiatrische begeleiding aanwezig is. Ook zijn er ouders die zich zorgen maken omdat kinderen het zelf prima vinden om thuis te blijven, maar ondertussen wel geïsoleerd raken. Iemand benoemt dat corona juist alle onderliggende problemen binnen het gezin heeft blootgelegd. Opvallend is dat het merendeel van de ouders aangeeft dat de hulpvraag niet is

veranderd door de coronaperiode. Een viertal ouders geeft wel aan dat de hulpvragen veranderd zijn. Dat heeft een paar keer te maken met het zoeken naar de juiste vorm van onderwijs voor het kind, maar ook met een stukje rust creëren in de thuissituatie aangezien iedereen continue thuis is.

Voor een autisme-computerneerd is het eigenlijk prima zo

Dienstverlening Team Jeugdzorg

De contacten vanuit Team Jeugdzorg met de ouders en kinderen vinden niet op uniforme wijze plaats. Zowel voor als tijdens de coronaperiode niet. Het is afhankelijk van de consulent, maar ook van (de ernst van) de problematiek. Aan de ouders is gevraagd wat er veranderd is in de dienstverlening vanuit Team Jeugdzorg tijdens de coronaperiode. Uit het onderzoek blijkt dat er in de coronaperiode weinig live contact plaatsvindt tussen de consulenten Jeugd en de ouders en kinderen. Heel soms vindt er een ontmoeting plaats: in een grote ruimte in het gemeentehuis op gepaste afstand of thuis met inachtneming van de maatregelen. Maar vóór de coronaperiode was er ook niet altijd sprake van face-to-face contact. Er was dan bijvoorbeeld sprake van een eerste live gesprek en daarna telefonisch contact. Sommige ouders hebben überhaupt weinig contact met de consulent van de gemeente, omdat deze vooral op de achtergrond financiën en de passende hulp regelt. Door ouders zijn wisselende opmerkingen gemaakt over veranderingen in de dienstverlening. Het volgende is aangegeven door ouders:

- Voor de coronaperiode was er persoonlijk contact met de consulent Jeugd. Tijdens de coronaperiode is dat ingewisseld voor frequenter telefonisch contact.
- Sinds corona is er nog amper contact met de consulent.
- De gesprekken met de consulent bleven thuis plaatsvinden met inachtneming van de coronaregels. Tijdens de lockdown is gezamenlijk besproken hoe ze verder konden en is er één afspraak uitgesteld.
- Er zijn in de coronaperiode meer opties voor contact met de gemeente ontstaan. Vroeger kon het telefonisch, maar nu ook via MS teams, whatsapp en nog steeds telefonisch. En er is via beeldbellen dus een contactoptie waarbij je elkaar kunt zien. Het rondetafeloverleg heeft nog een keer fysiek plaatsgevonden in een grote ruimte van het gemeentehuis.
- Corona heeft geen impact gehad op de dienstverlening omdat er net voor de coronacrisis al goede afspraken waren gemaakt met alle partijen. De ouder is destijds de initiator geweest voor het samenbrengen van al deze partijen. Sinds corona is het contact 1-op-1 en telefonisch.

- *Frequenter (telefonisch) contact*
- *Veel minder contact*
- *Extra opties voor contact via MS Teams en whatsapp*
- *Veel gaat nu online*
- *Contact overwegend via telefoon en mail*
- *Indien live, dan op afstand in grote ruimte*
- *Weinig verandering merkbaar*
- *Toch nog gesprekken thuis met inachtneming maatregelen*

- Door corona vindt alles online plaats, waar dat voorheen niet het geval was.
- Het contact vindt overwegend telefonisch en via mail plaats. Maar onlangs hebben ze elkaar live gesproken in een grote zaal op drie meter afstand van elkaar.
- Ongeveer de helft van de ouders geeft aan dat er weinig tot niets in de dienstverlening is veranderd. Bijvoorbeeld omdat de consulente voor de coronaperiode ook niet langs kwam óf omdat er maar één keer contact is geweest vanwege formele afspraken.

Beleving veranderingen

Aan ouders is gevraagd hoe zij de verandering in de dienstverlening ervaren. Daar is heel wisselend op gereageerd. Het is duidelijk dat het meeste contact plaatsvindt via beeldbellen, telefonisch of via whatsapp.

Beeldbellen

Er zijn ouders die het vervelend vinden om te beeldbellen. Een ouder vindt 1-op-1 contact heel belangrijk en merkt dat de hulp minder goed van de grond komt nu alles online gaat. Een andere ouder merkt op dat de communicatie beter zou verlopen op het moment dat de afspraak tussen ouders, gemeente en hulpverleningsorganisaties live zou plaatsvinden. Je kunt dan beter zien hoe de situatie is en dat mensen dan meer zien en voelen. Deze ouder heeft het gevoel dat zijn ex zich als het ware kan 'verbergen' tijdens een online meeting. En er ontstaan veel fouten in de communicatie die er niet zijn wanneer mensen live bij elkaar komen. Dit heeft ook te maken met slecht werkende internetverbinding en niet optimale privé-omstandigheden. Maar er is ook een aantal ouders die beeldbellen niet als een wezenlijke verandering ervaren ten opzicht van elkaar live ontmoeten.

Team Jeugdzorg heeft goed geanticipeerd op veranderingen

Een aantal ouders ziet wel een andere dienstverlening vanuit Team Jeugdzorg, maar merken op dat Team Jeugdzorg het goed heeft opgelost. Eén ouder geeft aan dat het persoonlijk contact voor de coronaperiode eigenlijk beter was. Het is fijn om iemand persoonlijk te zien en te zien of diegene je serieus neemt. Tijdens de coronaperiode is dat persoonlijk contact ingewisseld voor telefonisch contact. Het voordeel van het telefonisch contact tijdens deze periode is dat er veel frequenter contact is en dat er beter tussentijds wordt geïnformeerd. Daardoor vindt deze ouder dat ze toch goed met de situatie zijn omgegaan.

Drukke bij Team Jeugdzorg

Een ouder geeft aan dat de consulent teveel op haar bord lijkt te hebben waardoor ze overal zelf achteraan moet gaan. En ouder merkt op dat haar voorgaande consulente corona weleens als excuus gebruikte voor de hulp die dan onvoldoende op gang kwam. Het zou daardoor te druk zijn. Deze ouder heeft begrip voor deze situatie, maar er werd heel onduidelijk over gecommuniceerd waardoor ze heel veel zelf moest regelen. Sinds haar nieuwe consulente gaat het beter.

Meer contact

Een andere ouder geeft aan dat het positief is dat er nu meerdere opties zijn om contact met de gemeente te onderhouden, aangezien MS Teams en whatsapp er als extra opties bij zijn gekomen. Een andere ouder geeft aan dat het contact in de coronaperiode is geïntensiveerd en verbeterd. Alleen heeft dit niet met corona te maken, maar met een nieuwe medewerker die veel beter bereikbaar is. Deze overlegt met ouder voordat er een nieuwe stap wordt gezet. Voorheen werd er volgens ouder veel meer bepaald.

Veranderingen bij andere organisaties door corona

Veel gezinnen ontvangen naast de ondersteuning vanuit de gemeente vooral hulp vanuit andere hulpverlenende instanties. Er zijn allerlei instellingen genoemd zoals: Youz, Bureau Visie, Bureau Xonar, Teach, Mondriaan, Therapoot, Boba, Care for Kids, Radar, Bureau voor Gezinscoaching, logeerweekenden, logopedie, ergotherapie en fysiotherapie. Er is ook kort gevraagd naar de veranderingen bij die andere organisaties door corona.

Uit de verhalen van de ouders blijkt dat de meeste hulpverlening gewoon doorgaat. Vaak wel met gepaste maatregelen, zoals mondkapjes, afstand bewaren, kleinere groepjes of kortere sessies. Ook blijkt dat professionals in de eerste periode nogal eens 'geschrokken' reageerden en vervolgens naar oplossingen zijn gaan zoeken om de hulpverlening door te laten lopen. Sommige hulp, zoals logopedie en fysiotherapie, is een tijdje stil komen te liggen. Ook zijn er organisaties die het duidelijk drukker hebben gekregen, zoals Boba en Xonar, waardoor de hulp minder is geworden. Eén ouder benoemt dat EMDR en 'Sterker dan je stem' voor haar dochter niet van de grond komt.

Invloed van veranderingen op eigen kracht en eigen regie jeugdigen

In het onderzoek is gevraagd of de veranderingen in de hulp en dienstverlening die ontstaan zijn in de coronaperiode ervoor hebben gezorgd dat jeugdigen meer zelf kunnen of zelf kunnen bepalen. Deze vraag vonden alle ouders lastig te beantwoorden. Als het gaat om de jongere kinderen, dan kon geen enkele ouder direct een verband leggen tussen veranderingen in hulp en dienstverlening en de invloed op eigen kracht en eigen regie. Toch zijn er wel bepaalde effecten vanuit de coronaperiode op de jeugdigen naar voren gekomen.

Juist vooruitgang geboekt

Een aantal ouders geeft aan dat hun kind juist vooruitgang heeft geboekt dankzij corona. Een ouder vertelt dat de rust en regelmaat van thuis en het thuisonderwijs heeft gezorgd voor vooruitgang voor haar zoontje van 5 jaar. Eenzelfde soort verhaal is verteld door de ouder van een andere jongen van 9 jaar met ADHD problematiek. Een meisje van 11 jaar met voornamelijk schoolgerelateerde problematiek (zoals faalangst) heeft ook baat bij de 1-op-1 begeleiding van haar ouders en het feit dat ze meer in eigen tempo kan werken. Deze ouder rekent op een terugval wanneer haar dochter terug naar school gaat. Ook leidt meer thuis zijn met elkaar soms tot scherpere observaties vanuit de ouders, waardoor bepaalde problematiek duidelijker kan worden voor de ouders.

Niet iedereen is erop vooruit gegaan

Zo is een jongen van 6 jaar met een niet aangeboren hersenletsel zijn vaste structuur kwijt sinds de coronaperiode. Dit zorgt voor veel vragen waarop ouders geen antwoord hebben, zoals 'wanneer mogen we weer naar verjaardagen?'. En dat leidt tot overprikkeling bij de jongen. Voor de ouders is het daardoor veel drukker geworden, ook omdat ze zelf thuis moesten gaan werken. Ook maken sommige ouders zich zorgen over het minimaliseren van de sociale interacties. Zoals de ouder van een jongen van 18 jaar met autisme en borderline die aangeeft dat deze periode kan leiden tot verdere isolatie. Het sociale aspect proberen ze in de avond als gezin op te vangen. Deze jongen heeft overigens wel baat gehad bij de transfer van de middelbare school naar de universiteit. Doordat er meer online gebeurt heeft de zoon meer rust, want veelal is verandering veel stress. Omtrent zijn studie wil hij zelf alles doen en dat gaat goed. Bij een andere jongen van 19 jaar zijn de stemmingsproblemen erger geworden door het gebrek aan sociale contacten.

Geen toename in zelfredzaamheid

Een aantal ouders vertellen specifiek over de zelfredzaamheid van hun kinderen. Zo geeft de ouder van een meisje van 18 jaar aan dat het op zich best goed gaat, tenzij er geen heftige dingen in haar omgeving gebeuren. Ouder vindt dat ze nog niet zelfredzaam is voor haar leeftijd. Het meisje is kwetsbaar en het lukt ouder onvoldoende om eigenwaarde en eigen grenzen op een hoger niveau te krijgen, waardoor de hulp vanuit Xonar en Youz verlengd is. Een andere ouder vindt het lastig om iets over de zelfredzaamheid van haar dochters met autisme van 13 en 16 jaar te zeggen. In deze periode gebeurt er zoveel in de hoofden van kinderen. Daardoor ziet ouder dat haar kinderen op een gegeven moment toch vastlopen.

Tips voor Team Jeugd

Aan alle ouders is gevraagd of ze nog tips hebben voor Team Jeugdzorg. Een paar ouders zijn gewoon heel tevreden en hebben geen tips gegeven. Maar veel ouders hebben wel tips gegeven:

Administratief/financieel

- Formulieren ter ondertekening kunnen beter per post worden gestuurd aangezien niet iedereen een printer heeft;
- Als ouder moet je niet belast worden met een financieel meningsverschil tussen een hulpverleningsinstantie en de gemeente;
- Ouders horen over arrangementen en 'de pot': de consulent moet duidelijkheid geven over hoe dat precies in elkaar steekt en niet opeens aangeven 'we zitten al op de helft van de pot' terwijl ouders het idee hebben dat er nog niet veel is gebeurd;

Personeel en rollen

- Met de contactpersoon vanuit de gemeente moet een klik en goede samenwerking zijn, samen met alle andere betrokken instanties;

- Minder wisselingen zou wenselijk zijn: probeer zoveel mogelijk één consulent op een casus te zetten;
- Er moet beter gecommuniceerd worden wanneer er een andere consulent wordt aangewezen;
- Er zit teveel verschil tussen consulenten: van meedenkende professional tot calculerende ambtenaar. Er zou meer uniformiteit moeten zijn;
- Het moet duidelijk zijn wie ‘de baas’, ‘de regisseur’ is van een casus aangezien de rolverdeling vaak niet helder is wanneer meerdere professionals aan tafel zitten;
- De rol van de gemeente moet altijd helder zijn;

Werkwijze

- 1-op-1 contact blijft belangrijk;
- Alleen telefonisch contact volstaat niet. Het is noodzakelijk dat de consulent het gezin minimaal één keer ziet om goede dienstverlening te kunnen bieden;
- De consulent moet de cliënten goed blijven monitoren;
- De gemeente moet goed uitvragen wat mensen nodig hebben. Veel ouders hebben support nodig bij het bedenken van wat nodig is voor hun kind(eren);
- De gemeente mag wat actiever sturen op de GGZ-instellingen. De patiënt zou veel meer centraal moeten staan in plaats van de processen die nu veel meer centraal worden gesteld. Dat zou ertoe leiden dat mensen zich meer gehoord voelen;
- De gemeente zou voorlichting moeten kunnen geven over wat er allemaal verandert wanneer een kind 18 jaar gaat worden. Een ouder geeft aan dat ze zelf alles aan het uitzoeken is over bewindvoering voor als haast dochter 18 jaar wordt;
- Er is behoefte aan duidelijkheid in de vorm van een tijdplan, evaluatiemomenten, goede afspraken op papier, notulen na een overleg;
- Consulenten moeten zich goed verdiepen in de casus. Nu komt het voor dat inmiddels afgekeurde opties opnieuw worden besproken.

Conclusies

Wat is er veranderd in de dienstverlening Jeugd?

Een aantal ouders voelt niet echt veranderingen in de dienstverlening vanuit Team Jeugdzorg. Duidelijk is wel dat bijna alles online, via Whatsapp of telefonisch gaat. Sommigen ervaren het als prettig dat er nu extra opties zijn om contact te hebben. Over de frequentie zijn wisselende geluiden te horen: volgens de een is het minder frequent en de ander benoemt dat er frequenter contact is sinds het contact telefonisch plaatsvindt. Live afspreken komt weinig voor. Dan is het veelal in een grote ruimte op gepaste afstand.

Wat is er positief en negatief aan deze veranderingen?

Negatief

- *Sommigen vinden beeldbellen vervelender. Het is anders communiceren dan live*
- *Er wordt veel verschil tussen consulenten ervaren*
- *Corona wordt als excuus aangegrepen voor minder contact*
- *Weinig 1-op-1 contact is in het nadeel van het kind*
- *Consulent lijkt overbelast wat ouder meer werk bezorgt*

Positief

- *Team Jeugdzorg heeft goed geanticipeerd op de veranderingen*
- *Fijn dat er meerdere opties tot contact zijn*
- *Fijn dat het telefonisch contact frequenter is dan toen het live was*

Wat deden deze veranderingen voor hun gevoel van eigen kracht en eigen regie?

Als het gaat om het gevoel van eigen kracht en eigen regie, dan blijkt dat het voor ouders lastig is om de veranderingen in de hulp- en dienstverlening daaraan te koppelen. Wel is er een en ander genoemd door ouders. Het lijkt er in het algemeen op dat de kinderen in de lagere school leeftijd misschien nog het minste last ervaren door de hele coronaperiode. Veel ouders die geïnterviewd zijn geven aan zelf thuisonderwijs te verzorgen en daarmee te zorgen voor structuur en regelmaat. Voor de oudere kinderen is het vaak wel anders. Regelmatig wordt daar verergering in problematiek aangegeven of ouders die zich zorgen maken over het gebrek aan sociale interacties en minimaal schoolbezoek. Verder moet er rekening mee worden gehouden dat in dit onderzoek wellicht met name de meest mondige ouders zijn geïnterviewd die zelf ook goed kunnen opkomen voor de belangen van hun kind. Een dergelijke bias in de respons kan betekenen dat er een ander beeld was geschetst wanneer er ook andere ouders waren bereikt.